

‘Geld verspillen in het casino is een beter idee’

Trends - 31 Aug. 2017
Pagina 16

De mediastorm over de mogelijke privatisering van de NMBS zet de ideologische breuklijnen nog eens op scherp. Terwijl voor- en tegenstanders om ter luidst argumenteren, heeft professor Eddy Van de Voorde, transporteconoom aan de Universiteit Antwerpen, bedenkingen bij het politieke spel.

De NMBS privatiseren klinkt veelbelovend, maar een fraaie bruid is het spoorbedrijf toch niet?

EDDY VAN DE VOORDE. “De NMBS maakte in 2016 een nettoverlies van 250 miljoen euro en torst een schuldenberg van een paar miljarden. Het kredietwaardigheidsagentschap S&P heeft de rating nog eens verlaagd tot de rommelstatus. Praten over een privatisering is in die context bijna lachwekkend. Dan lijkt geld verspillen in een casino een beter idee. Dat is tenminste nog prettig.

“De afgelopen dagen is duidelijk gebleken dat de discussie over de privatisering niet voor iedereen dezelfde inhoud heeft. Voor de een gaat het over de verkoop van activa, voor de ander over meer efficiëntie. Efficiëntie is een oud zeer bij de NMBS, op dat terrein moet iets gebeuren. Iedereen lijkt vergeten dat de overheid in 2005 al een keer 7,4 miljard schulden van de NMBS heeft overgenomen. Intussen is de schuld opnieuw opgelopen tot meer dan 3 miljard. Als het spoorbedrijf er niet in slaagt efficiënter te worden, wordt dat probleem alleen maar groter.”

Privatisering via de instap van een privépartner zoals bij bpost kan toch helpen dat probleem aan te pakken?

VAN DE VOORDE. “Niet noodzakelijk. Kijk naar het voormalige B-Cargo. Nadat de goederendivisie was verzelfstandigd, is een privé-investeerder ingestapt. Je kunt dat als privatisering zien, maar echt succesvol is die aanpak niet geweest. Met veel moeite evolueert het bedrijf naar een break-even, maar het marktaandeel van het spoor in de goederenstromen blijft wel dalen.

“De kwestie is dat de NMBS een speelbal van politieke machtsspelletjes is. Zo wil deze regering het dossier van de minimale dienstverlening bij de NMBS doordrukken, terwijl de vakbonden hun machtspositie niet willen opgeven. Voor hen is de NMBS een breekijzer dat de impact van stakingen vergroot. Het zou me niet verwonderen dat de privatiseringsdiscussie nu fungeert als een stok achter de deur om de minimale dienstverlening erdoor te drukken.”

De overheid zou ook kunnen kiezen om de spoorinfrastructuur te regionaliseren en de dienstverlening over te laten aan de markt. Een beetje zoals in Nederland bepaalde regionale lijnen worden uitbesteed.

VAN DE VOORDE. “Dat ligt communautair moeilijk. De infrastructuurkosten worden fiftyfifty verdeeld langs beide kanten van de taalgrens, maar de reizigersvraag zit voor 70 procent in Vlaanderen. Als je ruimte laat aan de regio's, moet Wallonië dus evenveel betalen, terwijl het minder inkomsten genereert.

“Het Nederlandse model waarbij de NS bepaalde lijnen heeft afgestoten, botst trouwens op veel kritiek. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat het bij ons zou werken. In een klein land waar de verplaatsingen zo gecentreerd zijn op Brussel, kan een spoorlijn nooit concurreren met bustransport. Het Nederlandse model toepassen op Vlaanderen werkt volgens mij niet. Daar is ook geen politieke meerderheid voor.”

Roeland Byl

Copyright © 2017 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden